

Maatschappij 'Arti et amicitiae' : haar tegewoordige toestand en die harer verschillende afdeelingen, met een overzicht van het gedurende de jaren 1893, 1894 en 1895 gevoerde beleid

<https://hdl.handle.net/1874/235009>

mm 11682

BR. qu. I, 24

MAATSCHAPPIJ
„ARTI ET AMICITIAE,”

ONDER BESCHERMING VAN

H. M. DE KONINGIN-REGENTES,
AMSTERDAM.

*Haar tegenwoordige toestand en die harer ver-
schillende Afdeelingen, met een Overzicht
van het gedurende de jaren 1893, 1894
en 1895 gevoerde beheer.*

In de navolgende bladzijden hebben wij, geheel in overeenstemming met het Bestuur der Stichting »het Fonds voor Weduwen en Weezen van Kunstenaars, leden der Maatschappij „Arti et Amicitiae”, een getrouw beeld gegeven van den toestand waarin de Maatschappij en hare voornaamste afdeelingen zich op het oogenblik bevinden, terwijl wij tevens het sedert ons optreden als zoodanig (1 Januari 1893) gevoerde beheer hebben blootgelegd.

Wij meenen hiermede te handelen in het welbegrepen belang der aan onze zorgen toevertrouwde Instelling.

Wij vestigen er voorts de aandacht op dat, uit den aard der zaak en om deze bladzijden aan hare bestemming te doen beantwoorden, de geheele uiteenzetting in het bijzonder zaken van geldelijken aard betreft. Ten aanzien van de bemoeiingen der Maatschappij op haar eigenlijk terrein, welke hier slechts zijdelings konden worden aangeraakt, verwijzen wij naar de uitvoerige jaarverslagen.

Ten einde dit overzicht zoo duidelijk mogelijk te doen zijn hebben wij het verdeeld in 6 hoofdstukken met 2 bijlagen, te weten:

Hoofdstuk I. De tegenwoordige toestand van de Stichting: »het Fonds voor Weduwen en Weezen van Kunstenaars, leden der Maatschappij »Arti et Amicitiae” en het gehouden beheer gedurende de jaren 1893, 1894 en 1895.

- » II. Overzicht van den toestand der Maatschappij »Arti et Amicitiae” en van hare verrichtingen gedurende de jaren 1893, 1894 en 1895.
- » III. De verkoop der verschillende Galerijen, ten bate van het Weduwen- en Weezenfonds.
- » IV. De Vereeniging tot Bevordering van Beeldende Kunsten.
- » V. Het Fonds »Willink van Collen”.
- » VI. Het »Davids-Fonds”.

terwijl Bijlage A. bevat: Uittreksel der R. C. Rente-Cassa 1893, 1894 en 1895.

- » B. » Rapport der Commissie tot nazien der Rekening en Verantwoording der Maatschappij over het jaar 1894.

Vóóraf wenschen wij er op te wijzen dat het »Weduwen- en Weezen-Fonds” onzer Maatschappij — thans eene afzonderlijke Instelling — ten goede komt aan de door de Maatschappij aangenomen Kunstenaars-leden, (als: Stemhebbende Leden, Gewone Leden (oude wet) en Buiten-Leden) hunne weduwen en weezen of verder na te laten, in het Reglement genoemde betrekkingen.

Aan hen die na 1 Januari 1895 als Stemhebbend- of als Buiten-lid zijn aangenomen en aan de Dames-Gewone Leden die de rechten van inzending, zooals die voor de Stemhebbende Leden en Buiten-Leden zijn omschreven, hebben verkregen, is de bevoegdheid verleend om aanstonds als lid der Stichting »het Fonds,” enz. toe te treden.

Het Fonds is van den aanvang af geheel en al eene instelling ten bate der kunstenaars en het heeft bovendien zijn vermogen grootendeels te danken aan deze kunstenaars zelf die van elke in »Arti et Amicitiae" plaats gevonden verkoop 5 pCt. hebben gestort, en in de *vele* bijdragen die de Maatschappij gedurende haar meer dan vijftig jarig bestaan aan deze afdeeling heeft geschonken. Voor de giften en legaten die het Fonds bovendien van verschillende zijde mocht ontvangen brengen wij gaarne ook hier nogmaals een woord van oprechte hulde, er op wijzende dat ten deze ons *Vorstenhuis* altijd het meest navolgenswaardige voorbeeld heeft gegeven en ook thans nog geeft.

* * *

Het totaal der als bovengenoemde kunstenaars-leden der Maatschappij »Arti et Amicitiae" bedraagt op heden:

37 Stemhebbende Leden,

6 Gewone Leden, (oude wet)

73 Buiten-Leden.

116 totaal, terwijl hierbij, om te komen tot het aantal (eventueel) rechthebbenden op uitkeering uit het fonds, gevoegd moet worden een getal van 50 zijnde het aantal der trekkenden over het jaar 1895.

166 totaal der (eventueel) op uitkeering(en) rechthebbenden.

Van deze rechthebbenden behooren 162 (waaronder zij die reeds uitkeering ontvangen of aan wier nagelaten betrekkingen uitgekeerd wordt) tot de *deelgerechtigde* leden volgens het vroegere Reglement van het Fonds, terwijl 4 daartoe zijn toegetreden sedert de laatste reglementswijziging, waarbij het rechts-karakter van het Fonds werd buiten twijfel gesteld. Voor de deelgerechtigde leden wordt jaarlijks uit de inkomsten der Stichting een bedrag van f 10,300.— gereserveerd. De maximum-uitkeering voor de deelgerechtigden bedraagt f 300.— 's jaars.

* * *

Uit den aard der zaak is het volgende overzicht eenigzins uitvoerig, alhoewel wij naar de meest mogelijke beknoptheid hebben gestreefd.

Ten slotte wijzen wij er nog op, dat in de Maatschappij »Arti et Amicitiae" — eene door Kunstenaars opgerichte instelling — van den aanvang af steeds het beginsel: »zelfbeheer" op den voorgrond heeft gestaan; in behoud van dit beginsel — dat tot den bloei der Maatschappij in zoo groote mate heeft bijgedragen — ligt, mede naar het oordeel van het tegenwoordig Bestuur, de *eerste* voorwaarde voor krachtig leven.

AMSTERDAM, Februari 1896.

BESTUURDEREN DER MAATSCHAPPIJ
„ARTI ET AMICITIAE":

CAREL L. DAKE, *Voorzitter*.

J. H. WIJSMULLER, *Vice-Voorzitter*.

GERARD MULLER, *Secretaris-Penningmeester*.

H. W. JANSEN, *plaatsvervangend Penningmeester*.

FERD. G. W. OLDEWELT, *plaatsverv. Secr.*

I. De tegenwoordige toestand van de Stichting: „het Fonds voor Weduwen en Weezen van Kunstenaars, leden der Maatschappij „Arti et Amicitiae”, en het gehouden beheer gedurende de jaren 1893, 1894 en 1895.

Een der eerste zaken welke het tegenwoordig Bestuur der Maatschappij „Arti et Amicitiae” (opgetreden 1 Januari 1893) ter hand nam, was het voorbereiden eener volkomen afscheiding tusschen de Maatschappij en het „Weduwen en Weezenfonds”. Reeds in vroegere jaren was tal van malen op den onzekeren rechtstoestand waarin het Fonds verkeerde, gewezen, doch bij dit wijzen en bij allerhand deliberatiën bleef het. De onzekerheid bestond hierin: was het Fonds, bijna gelijktijdig met de totstandkoming der Maatschappij in het leven geroepen, een wel met de Maatschappij in nauwe betrekking staande, maar toch zelfstandige stichting, met een eigen vermogen, eigen rechten en eigen verplichtingen, of wel was het een onderdeel der Maatschappij en zou het met zijne bezittingen, kwam de Maatschappij zelve ooit in moeilijkheden, door eventuele schuldeischers der Maatschappij kunnen worden aangesproken? Het gevaar dat deze laatste opvatting, indien ooit het oordeel des rechters mocht worden ingeroepen, als de juiste zou worden aangemerkt en dat dien ten gevolge het vermogen van het Fonds zou kunnen worden aangesproken tot voldoening van eventuele schulden van de Maatschappij, was uit een juridisch oogpunt, verre van denkbeeldig.

Herhaaldelijk heeft men door allerlei reglements-wijzigingen getracht dit gevaar te keeren, doch eene definitieve oplossing kwam eerst door het tegenwoordig Bestuur en op zijn initiatief tot stand.

Op zijn voorstel werd het Fonds door de vergadering van stemhebbende Leden dato 4 December 1894, in eene onaanastbare stichting herschapen, terwijl tevens in het reglement werd bepaald:

„Geene verandering mag van zoo ingrijpenden aard zijn dat de stichting zou ophouden te werken als ondersteunings- of als pensioen-fonds, ten bate hetzij van leden der Maatschappij „Arti et Amicitiae”, hetzij van hunne weduwen en weezen of verdere nagelaten betrekkingen.”

Zóólang derhalve de Maatschappij „Arti et Amicitiae” bestaat, zal het Fonds aan zijn oorspronkelijke bestemming blijven beantwoorden. Bij den vroegeren toestand zou dit volstrekt niet onomstootelijk hebben vastgestaan. Waar de opvatting kon gelden dat het Fonds als een onderdeel der Maatschappij bestond, was ook de mogelijkheid niet uitgesloten dat eene toekomstige vergadering van Stemhebbende leden zou meenen gerechtigd te zijn aan het voortbestaan van het Fonds, als een onderdeel en eigendom der Maatschappij, een einde te maken. Zooals men ziet is ook dit, wellicht illusoir, bezwaar opgelost en is tevens bepaald dat, voor eene richtige naleving van het bij eventuele ontbinding der Maatschappij „Arti et Amicitiae” in zake verder voortbestaan van het Fonds vastgestelde, het Openbaar Ministerie bij de Arrondissements-Rechtbank te Amsterdam (of bij het College dat haar eventueel zal vervangen) bevoegd is op te komen.

De akte dezer stichting waarin tevens het geheele reglement is opgenomen, werd op 9 Maart 1895, ten overstaan van Notaris J. G. POUW JR., gepasseerd en een elk zal gereedelijk moeten toegeven dat deze regeling ten eenenmale in het belang van genoemd Fonds is geweest.

Er is echter meer;

Op ultimo December 1892 bestonden de eigendommen van het Fonds uit:

Inschrijving $3\frac{1}{2}$ % Grootboek	f 108.500.—
„ „ $2\frac{1}{2}$ % „	„ 2.600.—
5 % Obl. „Arti et Amicitiae”	„ 26.000.—
4 % „ „ „	„ 53.000.—
Kapitalen belast met vruchtgenot	„ 2.200.—

Totaal. . . . f 192.300.—

In den aanvang van 1893 besloot de Maatschappij alle nog uitstaande leeningen ten haren laste af te lossen en uit te geven eene $3\frac{1}{2}$ % Obligatieleening groot f 160.000.—.

Het totaal bedrag van genoemde nog uitstaande schuld bedroeg f 104.500.—.

Voor de door haar beoogde verbouwing oordeelde zij een som van f 55.500.— noodig en wenschte het geheel te vinden in ééne leening van het genoemde bedrag ad f 160.000.—.

Deze leening nu werd aan het Fonds aangeboden. In Maart 1893 verklaarde de Commissie van Beheer over gemeld Fonds (de afscheiding tusschen Maatschappij en Fonds was nog niet tot stand gekomen) zich bereid om bedoelde leening op de door Bestuurderen der Maatschappij gestelde voorwaarden te nemen.

Dit geschiedde bij een brief van den volgende inhoud:

VERKLARING VAN DE COMMISSIE VAN BEHEER OVER HET WEDUWEN- EN WEEZEN-FONDS.

De Commissie van Beheer over het Weduwen- en Weezen-Fonds der Maatschappij „Arti et Amicitiae”, na kennis genomen te hebben van het plan door Bestuurderen der Maatschappij in te dienen op de Vergadering van Stemhebbende Gewone Leden om met 1 Juni 1893 uit te geven een nieuwe Geldleening ten laste der Maatschappij „Arti et Amicitiae” ten bedrage van honderd zestig duizend gulden (f 160.000.—),

gehoord de toelichting en nadat alle gevraagde inlichtingen zijn verstrekt, waaruit blijkt:

- a. Dat deze nieuwe Geldleening in de eerste plaats dienstbaar wordt gemaakt tot aflossing en conversie der bestaande Maatschappelijke schuld van honderd en vier duizend, vijf honderd gulden (f 104.500.—) en voorts zal strekken tot het dekken der kosten van de voorgestelde verbouwing, met welke verbouwing zij zich ten volle kunnen vereenigen,
- b. dat deze leening van 160.000.— gulden zal zijn een obligatieleening aan toonder onder hypothecair verband van eerste hypotheek ten laste van alle aan de Maatschappij „Arti et Amicitiae” toebehoorende perceelen en tegen pari met een rentevoet van drie en een half ($3\frac{1}{2}$) ten honderd zal worden uitgegeven,

betuigt hare volle adhaesie aan het door Bestuurderen aan hun oordeel onderworpen plan voor de Nieuwe Geldleening, mitsdien ook aan het voorstel van Bestuurderen waarbij aan het Weduwen- en Weezen-Fonds — ingeval dit Fonds de leening van 160.000.— gulden in zijn geheel neemt — wordt verzekerd een vaste jaarlijksche bijdrage van zes honderd vijf en vijftig gulden (f 655.—) (zijnde f 655.— het bedrag dat het Fonds schade lijdt bij de conversie der in zijn bezit zijnde schuldbewijzen ten laste der Maatschappij) welke restitutie voor derving van renten ad f 655.— 's jaars nader in verband met de aflossing bij notarieele acte zal worden gestipuleerd,

en verklaart,

de benoodigde honderd en zestig duizend gulden in zijn geheel te fourneeren uit de eigendommen van het Weduwen- en Weezen-Fonds, met dien verstande dat op 1 Juni 1893 ter beschikking van Bestuurderen zullen worden gesteld:

- a. de obligatie ten laste der Maatschappij rentende 5 % ten bedrage van f 26.000.—,
- b. 48 Aandeelen in de Geldleening van 1878,
- c. 58 Aandeelen in de Geldleening van 1880

en voorts 81.000 (een en tachtig duizend) gulden in baar geld, munt- of bankbiljetten, welke beschikbaarstelling zal geschieden tegen afgifte door Bestuurderen van nieuwe hypothecaire obligatiën ten laste der Maatschappij „Arti et Amicitiae” tot een totaal bedrag Nominaal van f 160.000.— (honderd en zestig duizend) gulden.

De rente dezer obligatiën zal betaald worden op primo December, terwijl de berekening en betaling der verschenen rente in 1893 (in dier voege dat aan het Weduwen- en Weezen-Fonds geen schade van inkomsten wordt berokkend) geschieden zal in gemeenschappelijk overleg tusschen Bestuurderen en de Commissie van beheer over het Weduwen- en Weezen-Fonds.

AMSTERDAM, Maart 1893.

De Commissie van Beheer over het Weduwen- en Weezen-Fonds
der Maatschappij „Arti et Amicitiae,”

C. F. PHILIPPEAU, *President.*

H. A. SANGSTER, *Secretaris.*

De Commissie handelde ten deze geheel in overeenstemming met het reglement van het Fonds. Art. 19 luidde in aanhef:

„De Commissie belegt de gelden *zoo spoedig* mogelijk in Aandeelen der geldleeningen ten laste der Maatschappij „Arti et Amicitiae”, welke dadelijk als eigendom van het Fonds zullen gewaarmerkt worden; in inschrijvingen op het Grootboek der Nat. Schuld, enz.”

De akte, waarin bedoelde rente-restitutie ad f 655.— werd overeengekomen, werd den 31 Mei 1893 verleden.

* * *

Terwijl uit het bovenstaande ten duidelijkste blijkt dat aan de inkomsten van het Fonds niet het geringste nadeel is berokkend, wenschen wij tevens met cijfers aan te toonen dat de in de drie laatste jaren plaats gevonden transactiën *juist* en aan de inkomsten van het Fonds ten goede zijn gekomen en het bewijs leveren van een volkomen gezond finantiëel beheer.

De gemelde leening van 1893, groot f 160.000.— is gesloten onder hypotheccair verband van *alle* aan de Maatschappij toebehoorende perceelen, te zamen groot ± 1000 □ Meter, gelegen aaneengesloten in het hart der stad, en wel:

- a. het Maatschappelijk gebouw,
- b. *alle* perceelen gelegen aan het Spui (zuidzijde) No. 1, 3 en 5,
- c. de hoekperceelen, Kalverstraat en Spui, benevens het daar naast gelegen pand (Kalverstraat No. 141, 141a en 143),
- d. het perceel Kalverstraat 151.

Eene matige taxatie stelt de overwaarde der daarop geleende f 160.000.— aanstonds in het licht. Eene schatting, door een der eerste makelaars hier ter stede verricht, gaf tot resultaat eene waarde van minstens 4 tonnen gouds.

Ware in de wijze van belegging en in den voor 1ste klasse effecten thans geldenden rentevoet **geene** verandering gekomen, dan zouden, zooals blijkt uit de volgende staten, de rente-inkomsten 1895 in vergelijking met 1892 toch reeds eene vermeerdering van f 580.50 hebben ondergaan.

De huidige toestand is deze:

f 160.000.—	3½ % Obl. „Arti et Amicitiae”, rente	f 5600.—
	Rente restitutie „ „ „ „ „ „	655.—
„ 20.000.—	3 % Gemeente 's Gravenhage	600.—
„ 18.000.—	„ „ Amsterdam	540.—
„ 15.000.—	„ „ Rotterdam	450.—
„ 600.—	„ Cert. Ned. W. Schuld	18.—
		f 7863.—
Totaal	f 213.600.—	
terwijl in 1892, aan rente werd verkregen,		
f 108.500.—	3½ % Grootboek N. W. S.	f 3797.50
„ 2.600.—	2½ % „ „ „ „ „ „	65.—
„ 26.000.—	5 % Obl. „Arti et Amicitiae”	1300.—
„ 53.000.—	4 % „ „ „ „ „ „	2120.—
		„ 7282.50
f 190.100.—		
	Vermeerdering.	f 580.50

Volledigheidshalve voegen wij hierbij dat het Fonds zoowel in 1892 als in 1895 nog in het bezit was en is van een kapitaal groot f 2200.— (*belast met vruchtgebruik*) dat bij bovenstaande berekeningen *niet* in aanmerking is genomen.

Wij hebben deze berekening vóóraf laten gaan om het thans volgende beter in het licht te stellen.

* * *

Had het Fonds de *volkomen soliede* leening 1893 niet genomen, dan had het en gehandeld in strijd met zijn reglement en ter aflossing moeten aanbieden de in zijn bezit zijnde schuld-bewijzen ten laste der Maatschappij, tot 't totaal bedrag van 79.000 gulden. Ten einde niet aan spoedige conversie bloot te staan had het deze gelden niet wel anders dan in 3 % fondsen kunnen beleggen. Neem hierbij in aanmerking *de ophanden zijnde Staats-conversie* en het resultaat: „*eene aanzienlijke vermindering in rente-ontvangst*” ligt voor de hand.

De op ultimo Dec. 1892 in zijn bezit zijnde kapitalen hadden derhalve in 3 % fondsen moeten worden belegd, *en eene andere werkelijke soliede belegging was wel niet goed mogelijk geweest*, aan rente opgebracht:

<i>f</i> 187.500 à 3 %	<i>f</i> 5625.—
„ 2.600 „ 2½ %	„ 65.—
<i>f</i> 190.100 Kapitaal.	Rente <i>f</i> 5690.—

Tengevolge der tusschen 1893—1895 plaats gevonden transactiën is òn het kapitaal belangrijk vermeerderd òn aan het Fonds een belangrijk hogere rente-inkomst verzekerd.

De huidige toestand is, zooals reeds gezegd, deze:

<i>f</i> 160.000 3½ % Obl. „Arti et Amicitiae” . . .	<i>f</i> 5600.—
Rente-restitutie „ . . .	„ 655.—
„ 20.000 3 % Gemeente 's Gravenhage . . .	„ 600.—
„ 18.000 3 „ „ Amsterdam . . .	„ 540.—
„ 15.000 3 „ „ Rotterdam . . .	„ 450.—
„ 600 3 „ Ned. W. S. . . .	„ 18.—
<i>f</i> 213.600 Kapitaal.	Rente <i>f</i> 7863.—

Aan het Fonds is derhalve, en dit tengevolge van het beheer der 3 laatste jaren op volkomen solieden grondslag eene **hogere jaarlijksche** rente-ontvangst verzekerd van *f* 7863 — *f* 5690 = *f* 2173.—.

* * *

Wat de soliditeit van het dagelijksch beheer betreft, diene het volgende:

Alle kapitalen van het Fonds berusten in open bewaargeving bij de Nederlandsche Bank, waar tevens een notarieel afschrift der akte van stichting en van het Reglement is gedeponneerd. Ten bewijze hiervan:

Nº. 2800.

AKTE VAN OPEN BEWAARGEVING.

De stichting „Het Fonds voor Weduwen en Weezen van Kunstenaars, Leden der Maatschappij „Arti et Amicitiae”.

dato 3 April 1895, Nominaal <i>f</i> 160.000.—	<i>f</i> 160.000.—
„ 3 „ „ „ „ 20.000.—	„ 19.580.—
„ 4 „ „ „ „ 31.000.—	„ 30.070.—
„ 11 Mei „ „ „ 2.000.—	„ 1.960.—
„ 5 Dec. „ „ „ 600.—	„ 606.—
<i>f</i> 213.600.—	<i>f</i> 212.216.—

De Nederlandsche Bank,

DE HOOP SCHEFFER,

Directeur-Secretaris.

Aan de Nederlandsche Bank is kennis gegeven *geene stukken, zelfs geene coupons* af te geven of eventueele ruilingen te bewerkstelligen dan op schriftelijke verklaring van *alle* 5 Bestuursleden der Stichting. De handteekeningen dezer Bestuursleden zijn bij de Nederlandsche Bank gedeponneerd, terwijl de Bank geene wijziging in de samenstelling van dit Bestuur erkent zonder overlegging van een extract uit de notulen der vergadering van Stemhebbende Leden der Maatschappij „Arti et Amicitiae” die alléén bevoegd is in deze samenstelling wijziging te brengen.

Voor belegging van kasgelden is de Rente-Cassa aangewezen. Overschrijvingen van kasgelden kan alléén geschieden op minstens 2 handteekeningen, terwijl *alle* uitbetalingen door tussenkomst van de „Associatie-Cassa” plaats vinden. De uitbetalingen gaan in den vorm van assignatiën (volgens model vastgesteld in overeenstemming met de Directie der Associatie-Cassa) en luiden op naam of order. Deze assignatiën moeten eveneens van minstens 2 handteekeningen voorzien zijn, terwijl de Associatie-Cassa niet *dan na vooraf ontvangen schriftelijk advies met opgave tevens der onderteekeningen* tot uitbetaling overgaat.

* * *

Het Bestuur van het Fonds is verplicht geweest om voor het jaar 1893 de uitkeeringen van *f* 250.— tot *f* 200.— terug te brengen. Dit nu is *alleenlijk* geschiedt omdat de feitelijke

inkomsten over gemeld jaar geen hogere uitkeeringen toelieten en omdat het tegenwoordig Bestuur van het Fonds in geen geval den in 1892 gevolgden weg wilde blijven bewandelen.

Toen toch werden onder de *inkomsten* opgenomen:

- a. f 1000.— kapitaal, belast geweest met vruchtgenot en in dat jaar vrijgekomen.
- b. f 400.—, gelden van de Maatschappij „Arti et Amicitiae”, geleend, welke som uit de inkomsten van het Fonds over 1894 zou worden gerestitueerd,

en dit terwijl in 1892 aan *schenken en legaten* een bedrag van f 2405.— werd ontvangen en *geen cent* daarvan werd gebezigd daartoe, waarvoor het was bestemd: *uitbreiding van het kapitaal*.

Het verminderen van het bedrag der uitkeeringen was voor het tegenwoordige Bestuur geen aangename taak, maar het rekende zich verplicht de handelwijze in 1892 gevolgd, waardoor een *door de inkomsten van het Fonds niet gewettigd* bedrag van uitkeeringen ten deele *uit Kapitaal werd bestreden* geen dag langer te mogen laten voortduren.

Ook over deze opvatting en de daad welke daarvan het gevolg was, wachten de leden van het Bestuur ieders oordeel met vertrouwen af.

* * *

De uitkeeringen houden tegenwoordig geheel en al verband met de werkelijke inkomsten, terwijl tevens naar geleidelijke kapitaals-vermeerdering wordt gestreefd. Bovendien kunnen de uitkeeringen thans per 3 maanden worden ontvangen en wordt hiermede aan vele belanghebbenden een werkelijken dienst bewezen. Over 1895 kon de uitkeering reeds tot f 210.— worden verhoogd.

II. *Overzicht van den toestand der Maatschappij „Arti et Amicitiae” en van hare verrichtingen gedurende de jaren 1893, 1894 en 1895.*

Is in de voorafgaande bladzijden een beeld gegeven van den toestand waarin het „Weduwen- en Weezen-fonds” op het oogenblik verkeert en tevens het sedert 1 Januari 1893 gehouden beheer over gemeld Fonds bloot gelegd, zoo wenschen wij tevens in het openbaar het volle licht te doen schijnen op de verschillende verrichtingen der Maatschappij „Arti et Amicitiae” zelve sedert ons optreden en op de tegenwoordig in gebruik zijnde wijze van administratie bij deze omvangrijke instelling. Wij zullen ons daarbij van elke appreciatie onthouden en alleen onze gegevens putten uit de voor een ieder toegankelijke bronnen (b. v. de jaarverslagen), tevens feiten ter kennis brengend, die oogenblikkelijk aan de scherpste contrôle kunnen worden onderworpen.

* * *

De hoofd-inkomsten der Maatschappij bestaan in:

- a* contributiën;
- b* huren der haar in eigendom toebehoorende perceelen;
- c* administratie-loon der „Vereeniging tot Bevordering van Beeldende Kunsten” (zijnde 15 % van de bruto-ontvangst der jaarlijks geplaatste loten);
- d* rente van kasgelden.

Deze ontvangsten waren:

	In 1892.	In 1895.	Vermeerdering.
<i>a</i> contributiën	f 11315.—	f 12577.50	f 1262.50
<i>b</i> huren	„ 11520.—	„ 12053.33	„ 533.33
<i>c</i> adm.-loon Ver. t. Bev. v. Beeld. Kunsten „ 1950.—	„ 1950.—	„ 3243.75	„ 1293.75
<i>d</i> rente van kasgeld	„ 44.25	„ 240.28	„ 196.03
	<u>f 24829.25</u>	<u>f 28114.86</u>	<u>f 3285.61</u>

De jaren 1893, 1894 en 1895 geven over gelijke hoofden in vergelijking met 1890, 1891 en 1892 het navolgende resultaat:

	1890, '91 en '92	1893, '94 en '95	Vermeerdering
<i>a</i> Contributiën	f 34,667.50	f 36,827.50	f 2,160.—
<i>b</i> Huren	„ 35,816.—	„ 36,693.33	„ 877.33
<i>c</i> Adm.-loon Ver. t. Bev. v. Beeld. Kunsten „ 5,988.75	„ 5,988.75	„ 8,690.25	„ 2,701.50
<i>d</i> Rente van Kasgelden	„ 354.37 ⁵	„ 2,200.74 (*)	„ 1,846.36 ⁵ (*)
	<u>f 76,826.62⁵</u>	<u>f 84,411.82</u>	<u>f 7,585.19⁵</u>

terwijl het totaal aan alle ontvangsten over de jaren 1893, 1894 en 1895 vergeleken met die der jaren 1890, 1891 en 1892 eene vermeerdering geeft van: f 11,713.20.

(De contanten der leening 1893 ten bedrage van f 81,000.— zijn in deze staten niet opgenomen, evenmin als de saldi der verschillende dienstjaren.)

1893.	f 29,260.13	1890.	f 27,698.09
1894.	„ 29,927.73 ⁵	1891.	„ 25,898.78 ⁵
1895.	„ 31,361.46	1892.	„ 25,239.25
Totaal	<u>f 90,549.32⁵</u>	Totaal	<u>f 78,836.12⁵</u>

Vermeerdering f 11,713.20.

(*) Deze groote verhooging ten deele een gevolg der voor de verbouwing ontvangen contanten. Van de op 1 Juni ontvangen f 81,000.— werden aanstonds f 25,500.— ter beschikking van de „Associatie-Cassa” gesteld, teneinde de tot gemeld bedrag in handen van particulieren zijnde obligatiën te kunnen aflossen.

Sedert het optreden van het tegenwoordig Bestuur is de „Associatie-Cassa” met de aan deze instelling verbonden „Rente-Cassa” als kassier der Maatschappij aangewezen, op gelijke wijze als dit op bladz. 6 ten aanzien van het Fonds voor Weduwen en Weezen is beschreven.

* * *

Voor een richtig beheer der verschillende functionarissen is tevens door het tegenwoordig Bestuur voldoende zorg gedragen.

Borgtocht is gesteld:

- a door den Secretaris-Penningmeester — die, voor het eerst over 1895, een honorarium van f 2500.— ontvangt, — ten bedrage van f 5000.—;
- b door den 1sten Administrateur ten bedrage van . . . „ 2000.—; ⁽¹⁾
- c door den Kastelein-Huisbewaarder ten bedrage van . „ 1000.—, ⁽²⁾

terwijl in de polis van pensioen-verzekering der verschillende beambten de navolgende clause is opgenomen:

„dat deze verzekering aan de Maatschappij „Arti et Amicitiae” zal strekken tot zekerheid voor al hetgeen zij ter eeniger tijd van den Heer voornoemd zal te vorderen hebben.”

Deze pensioen-verzekering kwam op initiatief van het tegenwoordig Bestuur tot stand. (1 December 1893).

Zij zijn gesloten bij de Nederlandsche Verzekering-Bank hier ter stede (directeuren: Jhr. Th. A. C. DE GEER en Mr. J. W. A. IMMINK) ten name van:

- den 1sten Administrateur en zijne echtgenoot;
- den 2den Administrateur en zijne echtgenoot;
- den Kastelein-Huisbewaarder en zijne echtgenoot;
- den Bode.

De borgtocht van den Secretaris-Penningmeester berust bij de „Associatie-Cassa” onder bepaling dat terugvordering alléén geschieden kan op eene door 2 der overige Bestuursleden geteekende verklaring.

Voor bedoelde terugvordering is de *handteekening van den Secretaris-Penningmeester zelf definitief buitengesloten* volgens schrijven van Bestuurder van dato 28 Januari 1895 en erkend bij antwoord der Associatie-Cassa dato 28 Januari 1895.

* * *

Het beleggen van kasgelden bij de „Rente-Cassa” was van af 1 Januari 1893 zeer aanzienlijk.

In 1893	f 107,900.—
In 1894	„ 81,700.—
In 1895	„ 39,000.—
Totaal	f 228,600.—

Te verminderen met:

a Contanten, leening 1893	f 81,000.—
b Saldo Rente-Cassa, ult. December 1893 „	56,200.—
c Saldo Rente-Cassa, ult. December 1894 „	10,800.—
	„ 148,000.—

Belegd uit gewone ontvangsten f 80,600.— ⁽³⁾

terwijl vroeger de gelden op prolongatie werden gegeven en daarvoor gebruikt was (volgens nota's der firma J. A. MATTHES & Co., Amsterdam)

In 1890	f 12,000.—
In 1891	„ 12,000.—
In 1892	„ 4,500.—
Totaal	f 28,500.—

In het afgeloopen jaar 1895, toen derhalve de geheele verbouwing betaald en alle vroeger nog uitstaande obligatiën waren afgelost kon gaandeweg een bedrag van f 28,200.— bij de „Rente-Cassa” gedeponneerd worden. ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ Nationale Borg-Maatschappij te Amsterdam, Directeuren: J. NIENHUIS en J. VAN THIEL, No. 842 bedrag f 2000.— ten behoeve van de Maatschappij „ARTI ET AMICITIAE” voor den Administrateur W. J. DE GREBBER.

⁽²⁾ f 1000.— 3½ % Obligatie Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen 1892, No. 2888.

De borgstellingen van den Secretaris-Penningmeester en van den Huisbewaarder-Kastelein zijn eerst door het tegenwoordig Bestuur in orde gebracht. De eerste ingevolge de op 1 Januari 1895 in werking getreden Wetswijzigingen (art. 29 van de Wet der Maatschappij).

⁽³⁾ Zie uittreksel R. C. Rente-Cassa 1893, 1894 en 1895, hierbij gevoegd. (Bijlage A).

⁽⁴⁾ Ongeveer gelijkstaande met het totaal der over de jaren 1890, 1891 en 1892 op prolongatie gegeven gelden.

In min of meer gelijke omstandigheden was in 1892 voor belegging niet meer als *f* 4500.— aan te wijzen.

De gekweekte rente van kasgeld bedroeg:

in 1890	<i>f</i> 176.09	in 1893	<i>f</i> 1051.17
1891	„ 134.03½	1894	909.29
1892	„ 44.25	1895	240.28
	<i>f</i> 354.37½		<i>f</i> 2200.74

gevende eene **vermeerdering** van *f* 2200.74—*f* 354.37½ = *f* 1846.36½.

(Deze groote vermeerdering is *ten deele* het gevolg van de voor de verbouwing ontvangen contanten).

* * *

Hiertegenover staat, dat de Maatschappij in de laatste 3 jaren, speciaal ten gevolge van de uitbreiding van haren werkring, zich tal van uitgaven heeft getroost, en wel;

- a* Ten behoeve van het Fonds door het jaarlijks uitbetalen eener rente-restitutie ad *f* 655.—;
- b* vermeerdering van rente-last;
- c* ten behoeve harer Kunstzalen door uit den dienst van 1893 te besteden een bedrag groot *f* 2900.— voor nieuwe lichtbekapping;
- d* voor de organisatie van Hollandsche afdeelingen op buitenlandsche tentoonstellingen ten bedrage van *f* 1643.61 over 1893, 1894 en 1895;
- e* uitbreiding van de leestafel, het tevens geregeld in orde houden der Societeitszalen; het aanschaffen van tapijten, enz. enz.;
- f* het instellen eener pensioen-regeling ten behoeve harer beampten (waarbij het salaris **niet** is getroffen); jaarlijks wordt hiervoor betaald ± *f* 600.—. Hiervan wordt niet meer dan ongeveer *f* 300.— als maatschappelijke bijdrage geboekt; het resterende bedrag is in verhooging van salaris gevonden;
- g* het in het bestek der verbouwing 1893/1894 opnemen der bepaling dat niet langer dan 11 uur gemiddeld mocht worden gewerkt, terwijl dienovereenkomstig het loon verhoogd werd met 2 cents per uur. Het totaal-bedrag aan extra-loon gedurende de verbouwing betaald bedroeg *f* 861.35;

(De Maatschappij „Arti et Amicitiae” is alhier de eerste geweest die dergelijke gecombineerde bepalingen heeft in toepassing gebracht.)

- h* het geven van verschillende feestelijkheden, waaronder het Openingsfeest 2—9 Mei 1894 't meest belangrijke is. (Zie jaarverslag over 1894).

Deze in den loop der jaren 1893, 1894 en 1895 gemaakte extra kosten kwamen alle der Maatschappij ten goede en hielden geheel verband met hetgeen in het hoofd harer Statuten staat geschreven.

Art. 1 en 2 van de Wet der Maatschappij luiden toch als volgt:

ART. 1. De Maatschappij „Arti et Amicitiae”, gevestigd te Amsterdam, stelt zich ten doel:

1°. Den bloei der Beeldende Kunsten te bevorderen en den zin daarvoor in 't algemeen te ontwikkelen.

2°. De zooveel mogelijke vergrooting van het kapitaal der Stichting: „het Fonds voor Weduwen en Weezen van Kunstenaars”, leden der Maatschappij „Arti et Amicitiae”.

3°. De verbroedering der Kunstenaars.

ART. 2. Dit doel zal zij trachten te bereiken door:

1°. Het houden van openbare Tentoonstellingen.

2°. Het geven van Kunstbeschouwingen enz.

3°. De krachtige ondersteuning van de in art. 1, 2°. genoemde Stichting door het batig saldo van de jaarlijksche exploitatie der genoemde Tentoonstellingen, benevens eene korting ad 5 pCt. ten laste van den verkooper van tentoongestelde kunstwerken, alsmede de jaarlijksche bijdrage bedoeld in art. 10 en voorts zoodanige middelen als de Maatschappij daarvoor verder ter beschikking zal kunnen stellen, aan haar af te staan.

4°. Het openstellen van zalen voor gezellig verkeer.

5°. Het bijeenbrengen van eene Boekerij en het ter lezing leggen van kunstbladen, tijdschriften, couranten enz.

6°. Het aanknoopen van betrekkingen met Binnen- en Buitenlandsche Inrichtingen die in eene gelijke of verwante richting werkzaam zijn.

7°. Alle gepaste middelen die verder daartoe kunnen leiden.

* * *

Niettegenstaande de groote kosten welke alle deze onder *a, b, c, d, e, f, g* en *h* genoemde aangelegenheden (*in vroeger jaren, de laatste 10 ten minste, ten eenenmale onbekend*) hebben veroorzaakt, is door het tegenwoordig Bestuur sedert 1 Jan. 1893 tot ult. Dec. 1895 een bedrag van $\pm$ f 9000.— in soliede 3 % fondsen belegd.

Deze fondsen zijn gedeponneerd bij de Associatie-Cassa, en bestaan thans in :

- f 5000.— 3 % Obl. Gemeente Amsterdam.
- „ 2000.— 3 % Obl. Maatschappij tot Expl. van Staatsspoorwegen.
- „ 1000.— 3 % Ned. Werk. Schuld.
- „ 500.— 3 % Premieleening Gemeente Amsterdam.
- „ 500.— 3 % Cert. Ned. W. Schuld.
- f 9000.— Nominaal.

terwijl de dienst 1896 voor belegging aanwijst een bedrag van minstens f 4000.—.

* * *

In de acte der leening 1893 groot f 160.000.— is bepaald dat eventuele aflossing geregeld zal worden tusschen het Bestuur der Maatschappij en H.H. Commissarissen. Uit hetgeen in den aanhef over het Weduwen- en Weezenfonds is medegedeeld, blijkt echter dat aflossing allerm minst in het belang van het Fonds zou zijn. Waar het Fonds aan de Maatschappij de kosten van uitgifte eener nieuwe leening bespaarde door deze aanstonds in haar geheel te nemen, en tevens de Maatschappij in de eerste plaats aangewezen is om deze haar zóo nauw verbonden Instelling te steunen, mag derhalve van aflossing voorloopig geen sprake zijn.

Bij den tegenwoordigen toestand der Maatschappij zoude zij in staat zijn om van de leening ten haren laste groot f 160.000.—, jaarlijks f 3000.— af te lossen waardoor deze leening in ruim 50 jaren geheel zou zijn gedelgd. Deze aflossing geschiedt thans *niet*, omdat *aflossing niet is in het belang van het Weduwen- en Weezenfonds*, maar daartegenover staat dat de Maatschappij thans jaarlijks omstreeks f 3000.— rentegevend belegt.

De rente-last vermindert dus wel is waar niet, maar de inkomsten stijgen elk jaar gemiddeld evenveel als de uitgaven bij aflossing van jaarlijks f 3000.—, zouden verminderen.

Voor de finantiën der Maatschappij komt dit op hetzelfde neer, maar bij aflossing der leening zouden de belangen van het Weduwen- en Weezenfonds *niet zoo goed gewaarborgd* zijn als thans het geval is.

Tevens dient opgemerkt te worden dat de verschillende perceelen der Maatschappij voor de eerstvolgende jaren goed zijn verhuurd en dat de door het tegenwoordig Bestuur afgesloten huurcontracten *alle* mede-onderteeekend zijn door twee soliede borgen.

De huurcontracten loopen :

Perceel Spui 1.		tot 30 April 1897.
„ „ 3.		„ 1 November 1896.
„ „ 5.		„ 30 April 1899.
„ Kalverstraat 141		„ 30 Mei 1898.
„ „ 141a.		„ 14 September 1898.
„ „ 143		„ 30 April 1899.
„ „ 151		„ 1 November 1898.

* * *

Bij het mededeelen van enkele feiten uit den artistieken werkkring der Maatschappij gedurende de drie laatste jaren, vermelden Bestuurderen met groote ingenomenheid in de eerste plaats dat het H. M. de Koningin-Regentes behaagd heeft tot tweemaal toe ter hunner beschikking te stellen een Koninklijke Gouden Medaille, door hen uit te reiken aan een jongen Nederlandschen Kunstenaar van groote bekwaamheden. Deze medailles werden toegekend aan de H.H. G. H. BREITNER en G. W. DYSELHOF.

Gedurende de jaren 1894 en 1895 werden in de Maatschappij gehouden **12** tentoonstellingen, ofschoon het gebouw eerst met ingang van 1 Mei 1894 wederom in gebruik werd genomen.

In de jaren 1890, 91 en 92 werden er niet meer dan 4 jaarlijks gehouden, evenals in 1893 toen de najaars-tentoonstelling uithoofde van genoemde verbouwing kwam te vervallen.

Alléén in 1895 werden **4** tentoonstellingen van het werk der kunstenaars-leden georganiseerd, een aantal dat zeker in de laatste, aan 1893 voorafgaande, jaren nooit hooger dan 2 is geweest.

Bedoelde tentoonstellingen waren :

- a.* Tentoonstelling van Studiën, enz.
- b.* „ „ Teekeningen in Zwart en Wit.
- c.* „ „ Portretten.
- d.* „ „ Aquarellen.

Bovendien bleven in het afgeloopen jaar de kunstzalen tijdens de Stedelijke Expositie gesloten en kwam hiermede de gebruikelijke najaars-tentoonstelling van schilderijen te vervallen.

* * *

Sedert het optreden van het tegenwoordig Bestuur werden grootendeels in *vaste* samenwerking met het Genootschap „Pulchri Studio” een aantal van **6** Nederlandsche afdeelingen op Buitenlandsche tentoonstellingen georganiseerd, te weten:

München 1893, 1894 en 1895.

Weenen 1894.

Antwerpen 1894.

Dresden 1895/1896.

Van eene *dusdanige* geregelde en door het tegenwoordig Bestuur steeds *gewaardeerde organisatie* door tusschenkomst der beide groote Kunst-Vereenigingen was in vroeger jaren geen sprake. Deze samenwerking met het Genootschap „Pulchri Studio” kwam op *initiatief van het tegenwoordig Bestuur der Maatschappij „Arti et Amicitiae”* tot stand. (begin 1893).

Ook de regeling der Hollandsche afdeeling op de a.s. Jubileums-Tentoonstelling te Berlijn geschiedt door een Comité uit de Vereenigde Besturen benoemd. Voorzitter van dit Comité is de Heer H. W. MESDAG, Secretaris de Heer GERARD MULLER.

* * *

Het beheer der gelden wordt in hoofdzaak door den secretaris-penningmeester namens en steeds in overleg met het Bestuur gevoerd.

Voor de dagelijksche uitgaven ten behoeve der verschillende afdeelingen ontvangt de 1ste administrateur geregelde voorschotten, waarvoor hij in Rekening-Courant wordt gedebiteerd. Deze Rekening-Courant wordt op den laatsten van *elke* maand afgesloten en dient met behoorlijke bewijzen, door de verschillende afdeeling-secretarissen nagezien en voor accoord geteekend, te zijn gestaafd.

Sedert 1 Jan. 1893 zijn daarvoor bij den 1sten administrateur speciaal ingerichte kas- en andere boeken in gebruik gesteld.

De inrichting der exploitatie van het buffet geschiedde mede na 1 Jan. 1893 op geheel nieuwen voet, na raadpleging van een der eerste deskundigen. Van de geheele exploitatie, alsmede van den door den kastelein te verantwoorden voorraad wordt *maandelijks* balans opgemaakt.

Het beheer over de Kunstzalen en dat der Kunstbeschouwingen en Circuleerende Portefeuille berust bij afzonderlijke Commissiën. Ontvangst en uitbetaling der hierop betrekking hebbende gelden geschiedt onder contrôle der bevoegde secretarissen door tusschenkomst van den 1sten Administrateur. Het debet en credit dezer verschillende rekeningen wordt in afzonderlijke Rekening-Courant maandelijks aan den Secretaris-Penningmeester verantwoord en dient eveneens met behoorlijke bewijzen te zijn gestaafd.

* * *

Alle uitgaven worden vóóraf door het Bestuur gecontrôleerd en zoo noodig gecontrasigneerd. Het opmaken der kas geschiedt dagelijks, zoowel door den Secretaris-Penningmeester of door den plaatsvervangenden Penningmeester en door den 1sten Administrateur. Bestuurder en kunnen steeds van alle mogelijke bescheiden kennis nemen; dit geldt eveneens van de vele Commissiën, voor zooverre de bepalingen van Wet en Reglementen dit voorschrijven. De verschillende Correspondentiën zijn voor de betrokken Commissiën dagelijks toegankelijk en worden maandelijks geordend.

* * *

Het uitgebreide archief der Maatschappij is eerst na 1 Januari 1893 behoorlijk geordend en geïnventariseerd. Een catalogus van het archief is mede in 1893/1894 gemaakt en alle zich daarin bevindende stukken zijn thans omschreven en dadelijk te verkrijgen.

Na de verbouwing is tevens een zeer uitvoerig inventaris-boek aangelegd. *Alle* aan de Maatschappij toebehoorende zaken zijn met vermelding van de daarvoor aangewezen lokalen duidelijk beschreven en ingeboekt. Voor het steeds aanwezig zijn der verschillende artikelen is de kasteleinhuisbewaarder aansprakelijk. Hij is gehouden van eventueel breken of te-loor gaan aanstonds kennis te geven. Het op die wijze ontbrekende wordt oogenblikkelijk aangevuld, zoodat in het aantal goederen, zonder bijzondere omstandigheden geene wijziging wordt gebracht. De Administratie telt en ziet deze eigendommen eenige malen in het jaar na, terwijl in Augustus van elk jaar een definitieve inventaris-staat wordt gemaakt.

Bedoeld inventaris-boek is door den assurantie-bezorger der Maatschappij een model van goede inrichting genoemd.

III. *De Verkoop der verschillende Galerijen ten bate van het Weduwen- en Weezenfonds.*

Aan het daaromtrent in ons vorig jaarverslag vermelde, wenschen wij nog het volgende toe te voegen.

Nu achteraf is gebleken dat, volgens de berichten dienaangaande, op den koop der drie Collectiën eene aanzienlijke winst schijnt behaald te zijn, doet het ons, die van het oogenblik van ons optreden onze bijzondere zorg aan de belangen van het Weduwen- en Weezenfonds hebben gewijd, meer dan aan iemand anders leed dat wij ons geen grooter bedrag ten bate van gemeld fonds hebben kunnen verzekeren.

De *éénige* vraag evenwel, die voor eene *billijke* beoordeeling van het in deze door de Maatschappij — en geenszins speciaal door het Bestuur — gevolgde beleid, mag worden gesteld, is deze:

„Bestonden er, toen tot verkoop werd overgegaan, voor de Stemhebbende Leden der Maatschappij die het Bestuur der Stichting machtigden, en voor gemeld Bestuur bestaande uit de H.H. GERARD MULLER, *Voorzitter*, BART VAN HOVE, *Secretaris*, H. A. SANGSTER, *Penningmeester*, H. P. BERLAGE NZN. en E. S. WITKAMP JR., *Leden*, dat met *eenparige* stemmen tot verkoop besloot, *gegronde redenen* om aan te nemen dat deze verkoop op zich zelf gemotiveerd was en dat de koopsom een bevredigend cijfer vertegenwoordigde?”

Tot beantwoording dezer vraag diene het volgende:

a. Het absolute gemis aan belangstelling van de zijde van het publiek en van de Kunstenaars zelf.

De Historische Galerij werd voor het laatst tentoongesteld in 1889. Niettegenstaande de entréeprijs veelal op 10 cent was gesteld bedroeg het aantal bezoekers per dag nog geen 7.

Evenmin kwam ooit eene aanvraag tot het tentoonstellen dezer Galerij bij het tegenwoordig Bestuur in, en de diverse Commissiën van beheer over de kunstzalen, waarin sedert ons optreden als bestuur onder meer zitting namen, de H.H. BASTERT, BREITNER, HEIJL, KEVER, POGGENBEEK, RUST, enz., hebben nimmer aangedrongen op het wederom tentoonstellen dezer Galerij.

b. De kosten welke jaarlijks gepaard gingen aan het bewaren der collectiën, assurantiën enz. en welke kosten door de Maatschappij moesten worden gedragen. Voeg hierbij dat het tentoonstellen der Galerij voortdurend een nadeelig saldo ten laste der Maatschappij opleverde en dat het *éénige* voordeel, dat het Fonds in de laatste 12 jaren uit het tentoonstellen der Galerij genoot, niet meer bedroeg dan **5 Gulden 76 Cent.**

c. De déplorabele toestand waarin de verschillende doeken en encadrementen zich bevonden.

Eene vernieuwing der encadrementen had minstens **6 duizend Gulden** gekost, en de Vergadering van Stemhebbende Leden (waarin velen zitting hebben die aan de Historische Galerij hadden medegewerkt) zou bij haar oordeel over deze Galerij, nimmer een dusdanig crediet hebben verleend.

d. Het rapport aan de Vergadering van Stemhebbende Leden, in zake bedoelde collectiën uitgebracht October 1893, door eene speciaal daarvoor benoemde commissie, bestaande uit de Heeren C. L. DAKE, N. V. D. WAAY en GEO POGGENBEEK, rapporteur.

Dit rapport zegt onder meer:

„De laatste maal dat de Hist. Galerij werd tentoongesteld, was de belangstelling zeer „gering, en het niet meer publiek tentoonstellen der Collectie zal slechts door enkelen betreurd „kunnen worden.”

De Commissie adviseerde tot verkoop ten bate van het Fonds en zegt verder:

„Het Weduwen- en Weezenfonds zou *misschien met eene niet onaanzienlijke bijdrage* „versterkt worden”.

Over de Collectie „DE VOS” luidt bedoeld rapport:

„Het artistiek gehalte dezer Verzameling is, volgens de opinie der Commissie, niet groot „genoeg dat verder behouden en bewaren van *eenig nut of belang* voor de Maatschappij kan zijn”.

e. De zoo goed als *algeheele toestemming* der nog levende vervaardigers van bijdragen der Historische Galerij.

(Vóór dat tot verkoop werd overgegaan is deze toestemming uitdrukkelijk gevraagd. Van de circa 40, weigerden aanvankelijk 5. Ten slotte hebben ook *deze* er zich mede vereenigd.)

Uit het bovenstaande zal voor ieder *onbevooroordeelde* blijken dat bij het eenstemmig verleenen der machtiging tot verkoop door de Vergadering van Stemhebbende Leden, (slechts één der leden hield zich buiten stemming) en bij het afsluiten van den verkoop door het Bestuur der Stichting, toen zooals reeds is gezegd bestaande uit de HH. GERARD MULLER, BART VAN HOVE, H. A. SANGSTER, H. P. BERLAGE NZN. en E. S. WITKAMP JR., *allen* in de meening moesten verkeerden dat een alleszins bevredigend bedrag werd ontvangen. *Dáaraan twijfelde op dit oogenblik dan ook niemand.* En niemand *kon* verwachten dat zich later eene ongekende belangstelling zou openbaren in eene collectie, die in voorafgaande jaren zich zelfs niet in de meest bescheiden mate van belangstelling had mogen verheugen.

Hierbij komt nog dat voor de verzameling, bijeengebracht met het doel om eene verloting ten voordeele van het fonds te organiseeren, nergens eenige sympathie was te vinden. Bijna alle aanvragen *tijdens het vorig Bestuur* aan voornamen ingezetenen hier ter stede gericht, om als Commissielid deze verloting te steunen, werden met eene *weigering* beantwoord.

Bij de beoordeeling van de som (f 17,500) welke het Bestuur van het Weduwen- en Weezenfonds, na met bijna algemeene stemmen tot verkoop door de Vergadering van Stemhebbende Leden der Maatschappij te zijn gemachtigd, voor de collectiën ontving, hield men bovendien het volgende in het oog. (*)

Had men de collectiën hier in openbare veiling gebracht, de opbrengst zou wellicht hooger zijn geweest, maar vele stukken — en daaronder ook van nog levende kunstenaars — zouden voor luttele bedragen zijn van de hand gegaan.

Dit meenden Bestuurderen der Maatschappij, Bestuurderen van het Fonds en Stemhebbende leden eenpariglijk te moeten voorkomen, uit deferentie jegens de vervaardigers dezer aan de Maatschappij ten geschenke gegeven schilderijen.

Daarom werd niet verkocht dan nadat de toestemming der nog levende vervaardigers was gevraagd en gegeven en werd de verkoop op zoodanigen voet gesloten, dat naar men meende, de zekerheid was verkregen dat de collectiën naar het buitenland zouden gaan en met uitzondering misschien van een enkel doek, dat bij vervolg van tijd zou kunnen terugkeeren, daar blijven. Dat de uitslag aan het gewettigd vertrouwen dat aldus zou geschieden, niet heeft beantwoord, is de schuld der verkoopers niet. Bij het onderhandelen over en het afsluiten van den verkoop heeft vervoer *naar* en verspreiding der collectiën *in* het buitenland steeds op den voorgrond gestaan.

Hierdoor werd de koopprijs natuurlijk gedrukt, want ware geschied wat bij den verkoop werd overeengekomen, dan zouden er jaren noodig zijn geweest vóór de koper deze Nederlandsche schilderijen in het buitenland zou hebben geplaatst en voor zijne moeite beloond zou zijn geworden.

Zooals reeds in den aanhef is gezegd wordt het verloop dezer gansche aangelegenheid door ons natuurlijk betreurd. Wij, zoowel als het Bestuur van het Weduwen- en Weezenfonds, hebben, gemachtigd door de Vergadering van Stemhebbende Leden — de eenige eigenaresse der drie bedoelde collectiën — en met de zoo goed als algeheele toestemming van de nog levende vervaardigers der Historische Galerij, niet alleen te goeder trouw maar met de beste bedoelingen gehandeld.

Wanneer *thans* door verschillende omstandigheden de door het Weduwen- en Weezen-Fonds ontvangen som eene te geringe schijnt te zijn, dan volgt daaruit, blijkens al hetgeen hierboven is medegedeeld, nog niet dat op het oogenblik, waarop bedoelde verkoop werd afge-

(*) De overdracht aan de Stichting en de machtiging tot verkoop *tot een minimum van f 15,000.*— geschiedde op de Vergadering van 26 Februari, nadat het voorstel daartoe op de voorgaande vergadering (12 Februari) was ingediend en uitvoerig was behandeld. Op geen dezer vergaderingen werd het voorstel zelf bestreden.

sloten, gehandeld werd in strijd met de belangen van de Maatschappij en het Fonds voor Weduwen en Weezen.

Hadden wij de collectiën stil in hare rustplaats gelaten, wij zouden ons zelven veel onaangenaams hebben bespaard; maar de collectiën zouden bij gebreke van voldoende onderhoud en van eene behoorlijke bewaarplaats — en aan deze voor schilderijen noodzakelijke levensvoorwaarden kon het tegenwoordig bestuur *evenmin als vroegere besturen voldoen* — langzaam maar zeker belangrijk in waarde zijn verminderd.

Hadden wij deze gedragslijn gevolgd, veel stof dat thans is opgejaagd, zou stil zijn blijven liggen; veel geschrijf zou ongeschreven zijn gebleven; veel wrijving zou zijn vermeden en lasterlijke insinuaties — want ook die werden ons niet bespaard, — zouden waarschijnlijk achterwege zijn gebleven; maar de collectiën zouden zijn begraven geweest en het Weduwen- en Weezen-Fonds zou *niets*, hoegenaamd *niets* ontvangen hebben.

Zouden daarmede de belangen van het Weduwen- en Weezenfonds beter zijn gediend geweest?

Wij zijn er dankbaar voor dat de Vergadering van Stemhebbende leden — onze éénige lastgeefster — niettegenstaande de van buiten met zooveel felheid en zooveel hartstocht aangeblazen twist en tweedracht, de goede bedoeling welke bij allen voorzat die aan den verkoop der collectiën hebben medegewerkt, geen oogenblik in twijfel heeft getrokken. Zoolang wij ons kunnen verheugen in het vertrouwen der Vergadering van Stemhebbende leden dat wij thans in zoo hooge mate mogen genieten, zullen wij onze beste krachten aan de ons toevertrouwde belangen blijven wijden.

Een woord van dank mogen wij ook niet achterwege houden aan zoovelen in en buiten de Maatschappij die zich niet hebben laten medeslepen door den kunstmatig opgewekten storm en na, zonder vooringenomenheid, het „hoor en wederhoor” te hebben toegepast, ons hun steun zijn blijven verleen.

IV. De Vereeniging tot Bevordering van Beeldende Kunsten.

Over deze Vereeniging en hare vooruitgang kan het sedert 1 Januari 1893 opgetreden Bestuur korthedshalve met het volgende volstaan.

Op 1 Januari 1893 stonden ingeschreven 2426 leden; in den loop van dat jaar moesten om verschillende redenen nog een tachtigtal afgevoerd worden; er bleven dus slechts **2346** over.

Aanstands heeft het tegenwoordig Bestuur, *wederom geheel op eigen initiatief en zonder aanbeveling van welke zijde ook* de handen aan het werk geslagen om in den sedert jaren kwijnenden toestand verbetering te brengen.

Bij de laatst gehouden verloting December 1895 stonden dan ook ingeschreven **4525** loten, derhalve aanwijzende *eene vermeerdering sedert 1892 van* **2179** loten.

In de drie jaren van het door het tegenwoordig Bestuur gevoerde beheer is het ledental dezer Vereeniging bijna *verdubbeld*.

Op 1 Januari 1893 bedroeg het aantal Correspondentschappen 143.

Op 1 Januari 1895 **281**.

De lijst der sedert **1 Januari 1893 139** nieuw gevestigde Correspondentschappen is hieronder gevoegd.

Aalsmeer.	Feijnaart.	Meerssen.	Varik.
Amerongen.	Geldermalsen.	Middelharnis.	Vechel.
Anna-Paulowna.	Gemert.	Monster.	Vinkeveen.
St. Anna-land.	Gendt.	Mijdrecht.	Vleuten.
Appingadam.	Genemuiden.	Neder-Langbroek.	Voorburg.
Assendelft.	Gieten.	Nieuw-Buinen.	Vreeswijk.
Axel.	Goor.	Nieuwe-Pekela.	Vries.
Barsingerhorn.	Grave.	Numansdorp.	Vrieseveen.
Batenburg.	's Gravendeel.	Nunspeet.	Vrijenban.
Beek en Donk.	's Gravensande.	Nijbroek.	Waardenburg.
Bellingwolde.	Haaksbergen.	Nijkerk.	Warfum.
Berkel.	Haaren.	Oirschot.	Warmenhuizen.
Bodegrave.	Heerde.	Oldenzaal.	Warmond.
Bokstel.	's Heerenberg.	Ommen.	Warnsveld.
Borger.	Heeswijk.	Oost-Voorne.	Wierden.
Boxmeer.	Hellevoetsluis.	Oost-Zaan.	Wilnis.
Brielle.	Hoogeveen.	Ooster-Blokker.	Winkel.
Brouwershaven.	Hoogezand.	Oss.	Woerden.
Charlois.	Huissen.	Oud-Beijerland.	Wormer.
Culemborg.	Huizen.	Oudshoorn.	Woudenberg.
Deil.	Joure.	Papendrecht.	de Wijk (N.-Br.)
Delden.	Kerkerade.	Paterswolde.	de Wijk (Dr.)
Deurne.	Koevorden.	Rolde.	Zelhem.
Diemen.	Koog a/d Zaan.	Sittard.	Zevenbergen.
Diepenheim.	Krimpen a/d Lek.	Sloterdijk.	Zoeterwoude.
Diever.	Krommenie.	Sluis.	Zoelen.
Dinteloord.	Kruiningen.	Smilde.	Zuidlaren.
Dinxperlo.	Leerdam.	Spanbroek.	Zwammerdam.
Drimmelen.	Leiderdorp.	Steenderen.	Zwartsluis.
Druten.	Leimuiden.	Steenbergen.	Zweelo.
Ede.	Lienden.	Steenwijk.	* * *
Emmen.	Lisse.	Terschelling.	Bremen.
Enschede.	Loenen.	Texel.	Deli.
Franeker.	Maarsseveen.	Tholen.	Glasgow.
Frederiksoord.	Marum.	Uitgeest.	

Het doel der Vereeniging: de bevordering en verspreiding van Hollandsche Kunst is mitsdien door het tegenwoordig Bestuur steeds in 't oog gehouden.

V. Het Fonds „Willink van Collen”.

Het Fonds bestaat in:

f 16.000.— 3 $\frac{0}{10}$ Oblig., gemeente Rotterdam.	. . f 15.680.—
„ 15.000.— 3 $\frac{0}{10}$ „ „ Amsterdam.	. . „ 14.700.—
„ 400.— 3 $\frac{0}{10}$ Loten, gemeente-crediet.	. . „ 424.—
f 31.400.— nominaal	f 30.804.—

in open bewaargeving bij „De Nederlandsche Bank”.

Volgens akte N°. 2830 gedagteekend 29 April 1895 en geteekend

DE HOOP SCHEFFER,

Directeur-Secretaris.

Onder bepalingen opgemaakt door Bestuurderen in hunne Vergadering van den 20 April 1895 waarvan extract notulen bij de Nederlandsche bank is gedeponceerd.

Deze bepalingen luiden dat voor terugvordering noodig zullen zijn de handteekeningen van *alle* 5 Bestuursleden, zoowel nu als later. De rente-ontvangst zal geschieden met kwitantie door twee Bestuursleden te onderteekenen.

* * *

In vroegere jaren werden de inkomsten van het Fonds gebruikt tot het uitschrijven van eene prijsvraag voor een te maken schilderij op bepaalde grootte en volgens opgegeven onderwerp. Deze wijze van doen werd door de Kunstenaars in het algemeen nu juist niet als de best te volgen weg beschouwd. Bovendien gaf de uiterste wilsbeschikking van den Heer W. F. WILLINK VAN COLLEN tot het uitschrijven dezer prijsvragen niet de minste aanleiding.

Onder meer luidt bedoelde wilsbeschikking — sprekende van „jeugdige Nederlandsche Kunstenaars” en van „bijzonderen aanleg of bekwaamheden”, — „*latende ik de wijze van daarstelling van dit Fonds, van het beheer, van de toekenning en van het bedrag der te verleenen ondersteuning geheel over aan het oordeel van het Bestuur, enz.*”

Hieruit blijkt dat het tegenwoordig Bestuur in de wijze waarop het de gelden van genoemd Fonds heeft besteed, geheel overeenkomstig de bepalingen van het testament heeft gehandeld, gelijk ook door het advies van zijn rechtskundigen raadsman over de bij het testament aan het bestuur toegekende bevoegdheid bevestigd wordt.

De inkomsten 1893, 1894 en 1895 bedroegen: aan saldo 1892 f 814.79½

Aan rente 1893, 1894 en 1895 „ 3131.40

Totaal f 3946.19½

Zij werden besteed: *a.* aan een prijsvraag voor een muurschildering, waarvan de kosten met inbegrip van tentoonstellen en terugbezorgen (de tentoonstelling kon wegens de verbouwing niet in het Maatschappelijk gebouw plaats vinden) bedroegen f 847.32½. (Aan elk der zeven mededingers werd eene tegemoetkoming van f 100.— verstrekt.)

b. Tot het geven van diverse tegemoetkomingen aan jeugdige kunstenaars, te weten: de Heeren N. W. JUNGSMANN te Londen, F. G. KOSTER en K. V. LEEUWEN, tot een totaal bedrag met inbegrip van kosten voor geldverzending van f 731.37.

c. Tot het beschikbaar stellen van een bedrag groot f 360.— aan den Hoogleraar-Directeur der Rijksacademie van Beeldende Kunsten, ten einde drie der beste leerlingen dezer Instelling in de gelegenheid te stellen een bezoek aan de National-Gallery te Londen te brengen.

d. Tot het aankopen in 1894 van het schilderij van G. H. BREITNER, getiteld: „In de Sneeuw.”

Idem in 1895 van het schilderij van M. W. VAN DER VALK, getiteld: „Maannacht”.

VI. *Het Davids-Fonds.*

Het „Davids-Fonds” bestaat uit:

5	3%	Obl. Gemeente Amsterdam, elk groot	f 1000.—	Nominaal	.	f	5.000.—	f	4.900.—
5	„	„ 's Gravenhage „ „	1000.—	„	.	„	5.000.—	„	4.900.—
5	„	„ Rotterdam „ „	1000.—	„	.	„	5.000.—	„	4.900.—
2	3%	Cert. N. W. S. à f 100.—	Nominaal	.	.	.	200.—	„	200.—
				Nominaal.	.	f	15.200.—	f	14.900.—

berustende in open bewaargeving bij de Nederlandsche Bank, ingevolge besluit van Bestuurderen van 20 April 1895, akten No. 2831, gedagteekend 29 April 1895 en 14 Juni 1895.

Geteekend: De Ned. Bank,
DE HOOP SCHEFFER,
Dir.-Secr.

Afschrift notulen der Bestuurs-vergadering, tevens inhoudende vastgestelde bepalingen omtrent terugvordering en rente-ontvangst is gedeponceerd bij de Bank.

De verschillende effecten kunnen alléén op de handteekeningen van *alle* bestuursleden worden teruggenomen.

De inkomsten van het Fonds zijn bezwaard met een uitkeering ten behoeve van Mevrouw S. H. geb. C., thans wonende te Amsterdam, groot f 200.— 's jaars.

De inkomsten werden verder besteed:

- a. tot het beschikbaar stellen van een bedrag groot f 100.— aan het genootschap „Architectura et Amicitiae” tot het uitschrijven van een prijsvraag.
- b. Tot het geven van diverse tegemoetkomingen 1°. aan eene in kommervolle omstandigheden verkeerende Kunstenaresse; 2°. aan den ex-leerling der Academie F. G. KOSTER en aan den Kunstschilder P. EGMOND, te Enkhuizen.

BIJLAGE A.

UITTREKSEL.

Anno 1893.
De Maatschappij „Arti et Amicitiae” in Rekening-Courant met de Rente-Cassa.

Debet.		Credit.
27 Mei—29 Dec.		20 Jan.—2 Dec.
Diverse overschrijvingen per		Diverse stortingen per Associatie-Cassa f 107,900.—(*)
Associatie-Cassa	f 51,700.—	31 Dec.
31 Dec.		Onszelve wijziging „ 220,800.—
Onszelve div. afboeking wegens continuatie,		Onszelve Rente „ 1,051.17
gew. conditie en wijziging van rentekoers „ 220.800.—		
Associatie-Cassa N ^o . 549 voor rente . . „ 1,051.17		
Saldo overgebracht op Nieuwe Rekening „ 56,200.—		
	<u>f 329,751.17</u>	<u>f 329,751.17</u>

S. E. O.

Amsterdam, 31 December 1893.

De Rente-Cassa,

(w. g.) A. H. BEELS.

J. W. H. CROMMELIN.

(*) Hieronder is begrepen f 81,000.— contanten, leening 1893, bestemd voor aflossing en verbouwing).

Anno 1894.
De Maatschappij „Arti et Amicitiae” in Rekening-Courant met de Rente-Cassa.

Debet.		Credit.
18 Jan.—17 Dec.		Per Saldo f 56,200.—
Diverse overschrijvingen per		30 Jan.—10 Dec.
ASSOCIATIE-CASSA	f 70,900.—(*)	Diverse stortingen per Associatie-Cassa „ 25,500.—
31 Dec.		31 Dec.
Onszelve div. afboeking wegens continuatie,		Onszelve wijziging „ 92.800.—
gew. conditie en wijziging van rentekoers „ 92,800.—		Onszelve Rente „ 909.29
Associatie-Cassa N ^o . 635 „ 909.29		
Saldo overgebracht op Nieuwe Rekening „ 10,800.—		
	<u>f 175,409.29</u>	<u>f 175,409.29</u>

S. E. O.

Amsterdam, 31 December 1894.

De Rente-Cassa,

(w. g.) A. H. BEELS.

J. W. H. CROMMELIN.

(*) In dit jaar werd de verbouwing in haar geheel betaald.

Anno 1895.
De Maatschappij „Arti et Amicitiae” in Rekening-Courant met de Rente-Cassa.

Debet.		Credit.
1 Jan.—1 Dec.		Per Saldo f 10,800.—
Diverse overschrijvingen per		4 Jan.—19 Dec.
Associatie-Cassa	f 34,200.—	Diverse stortingen per Associatie-Cassa „ 28,200.—
31 Dec.		Onszelve wijziging „ 21,900.—
Onszelve div. afboeking wegens continuatie,		31 Dec.
gew. conditie en wijziging van rentekoers „ 21,900.—		Onszelve Rente „ 240.28(*)
Associatie-Cassa N ^o . 588 „ 240.28		
Saldo overgebracht op Nieuwe Rekening „ 4,800.—		
	<u>f 61,140.28</u>	<u>f 61,140.28</u>

S. E. O.

Amsterdam, 31 December 1895.

De Rente-Cassa,

(w. g.) A. H. BEELS.

J. W. H. CROMMELIN.

(*) Betrekkelijk gering, hoofdzakelijk ten gevolge van den lagen rente-standaard in 1895.

BIJLAGE B.

**RAPPORT DER COMMISSIE TOT HET NAZIEN DER REKENING
EN VERANTWOORDING OVER HET JAAR 1894. (*)**

*Aan de Vergadering van Stemhebbende Leden der
Maatschappij „Arti et Amicitiae”.*

WelEdele Heeren.

De Commissie benoemd tot het nazien der Rekening en Verantwoording over het jaar 1894, bestaande uit de Heeren BART VAN HOVE, GEO POGGENBEEK en ED. FRANKFORT, heeft de eer U mede te deelen, dat zij deze Rekening en Verantwoording met de daarop betrekking hebbende bescheiden, heeft onderzocht en alles in de meest volmaakte orde heeft bevonden. In bedoelde Rekening en Verantwoording was begrepen, de totale afrekening van de in 1893 en 1894 plaatsgevonden verbouwing. Het daarvoor bestemde crediet van f 55,500.— is door bij-schrijving dienst 1893 en eene bate over 1894 incasseerd gestegen tot f 58,848.35, terwijl de uitgaven f 57,954.99⁵ beliepen. Het saldo van f 893.35⁵ is in de ontvangsten over 1894 ingenomen. Waren de ontvangsten over 1894 met inbegrip der verbouwingssom f 94489.78⁵, het totaal der gedeponeerde gelden bij de Rente-Cassa beliep ruim f 81,000.—.

De Commissie heeft met groot genoegen een uitstekend finantiëel beleid geconstateerd. Bijna alle contributiën werden geïnd en hoofdzakelijk in de drie eerste maanden van het jaar; het hoofd der achterstallige contributiën is op die wijze tot een minimum teruggebracht. Verder wijst zij met genoegen op de directe resultaten hierdoor verkregen; aan kasrente bij de Rente-Cassa werd nog f 909.29 gemaakt. De huren werden ook alle ontvangen; bovendien was de bijdrage der „Vereeniging tot bevordering van Beeldende Kunsten” zeer ruim, en dat, als gevolg van de groote vlucht welke deze Vereeniging heeft genomen, zoodat aan administratieloon (15 % der bruto ontvangsten) f 2988.95 kon worden geboekt.

In 1894 werden de laatste obligatiën van vroegere leeningen afgelost, zoodat de geheele schuld der Maatschappij thans f 160,000.— bedraagt en eigendom van de Stichting „Weduwen- en Weezenfonds” is.

De uitgaven waren dit jaar om bizondere redenen zeer hoog.

In de eerste plaats de vermeerdering aan rente-last, tengevolge der verbouwing.

De verplaatsing der Sociëteit, eene directe uitgave van f 780.—, terwijl bovendien dien-tengevolge het nadeelig saldo der Buffet-exploitatie bijzonder hoog was f 1184.99.

Ook beliepen de uitgaven voor buitenlandsche Tentoonstellingen de somma van f 815.76½ ten gevolge van het zelf in handen nemen der Hollandsche afdeeling op de expositiën in Weenen en München, waarvoor een crediet van f 800.— werd verleend.

De representatie-kosten moesten alleen door onze Maatschappij gedragen worden.

Alle kosten der openingfeesten werden uit dezen dienst bestreden.

Het verleend crediet van f 5000.— werd met f 443.50½ overschreden. Met het oog op de zoo goed geslaagde feesten en hetgeen genoten is, is zulks niet bezwaarlijk te noemen. Toch konden Bestuurderen nog f 2530.04 voor aankoop effecten f 2500.— nominaal bestemmen.

Op ultimo December 1894 bezat de Maatschappij f 6000.— nominaal aan effecten, ge-deponeerd bij de Associatie-Cassa.

Gaarne brengt de Commissie hulde aan de Bestuurderen voor de flinke en zoo duidelijke wijze waarop thans de administratie is geregeld. Het nazien der Rekening en Verantwoording werd daardoor zeer gemakkelijk gemaakt. Alles is tot de kleinste bijzonderheden verantwoord en gebracht op de daarvoor in aanmerking komende hoofden, zoodat de kosten van alle onder-deelen juist konden nagegaan worden.

(w. g.) BART VAN HOVE,
GEO POGGENBEEK,
ED. FRANKFORT.

(*) Over 1895 moet de Rekening en Verantwoording nog worden afgesloten en onderzocht.

Wat betreft het beheer over 1893 zegt het verslag over gemeld jaar:

»In de Vergadering van Stemhebbende Gewone leden dato 27 Maart 1894 deed de penningmeester rekening en verantwoording over het jaar 1893. Deze werd onderzocht door eene commissie bestaande uit de Heeren N. BASTERT, E. S. WITKAMP JR. en J. H. WIJSMULLER die in de vergadering van 26 juni 1894 een zeer waardeerend rapport uitbracht, met voorstel om den Penningmeester (de Heer H. W. JANSEN) onder dankbetuiging te dechargeeren.»